

Ärende: Utlåtande avgivet av Folktinget gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till räddningslag och till lagar om ändring av vissa andra lagar (RP 192/2002 rd)

Ref: Begäran om utlåtande av riksdagens förvaltningsutskott 13.1.2003

Allmän utgångspunkt

I regeringens proposition föreslås att det stiftas en ny räddningslag, som ersätter lagen om räddningsväsendet från år 1999. Propositionen innehåller också förslag till lagstiftning som har samband med räddningslagen.

Svenska Finlands folkting framför i det följande sitt ställningstagande till propositionen. Folktingets kommentarer hänför sig till behovet av svenskspråkiga tjänster inom räddningsväsendet.

Räddningstjänster på svenska

Utgångspunkten för regeringspropositionen är att kommunerna skall samarbeta om tjänsterna inom det kommunala räddningsväsendet fr.o.m. den 1 januari 2004. Detta sker inom de 22 räddningsområden som statsrådet har fastställt. Någon av kommunerna eller samkommunerna inom räddningsområdet ansvarar i praktiken för uppgifterna inom ramen för regionala räddningsverk.

Folktinget konstaterar att kommunerna och samkommunerna omfattas av bestämmelserna i 17 § grundlagen. I denna paragraf fastslås att det allmänna skall trygga den finsk- och svenskspråkiga befolkningens kulturella och samhällsliga behov enligt lika grunder. Bestämmelserna om landets administrativa indelning ingår i 122 § grundlagen. Enligt denna bestämmelse skall man när förvaltningen organiseras eftersträva sinsemellan förenliga områden, så att den finsk- och svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket tillgodoses enligt lika grunder. I förarbetena till 122 § betonas ytterligare det viktiga i att de grundläggande språkliga rättigheterna beaktas när förvaltningen organiseras.

FOLKTINGET

SVENSKA FINLANDS FOLKTING SUOMENRUOTSALAISET KANSANKÄRÄJÄT THE SWEDISH ASSEMBLY OF FINLAND

Unionsgatan 45 H 110 Unioninkatu
Helsingfors 00170 Helsinki
Tfn 09-68 44 250
Fax 09-68 44 2550
folktinget@folktinget.fi
www.folktinget.fi

Statsrådet fattade våren 2002 beslut om att indela landet i 22 räddningsområden. Enligt beslutet indelades landskapet Österbotten, vars majoritetsspråk är svenska, i två räddningsområden. Båda räddningsområdena har finska som majoritetsspråk. Folktinget tog ställning till förslaget i beredningsskedet och motsatte sig detta. Folktinget motiverade sitt ställningstagande med att den svenskspråkiga befolkningens tillgång till räddningstjänster på sitt eget språk skulle äventyras som följd av ett dylikt beslut. Praktiken har nämligen visat att tvåspråkiga förvaltningsmodeller, där majoritetens språk är finska, med tiden ofta övergår till att fungera enbart på finska.

Folktinget ser det som klart problematiskt att språkliga konsekvensbedömningar inte görs vid förvaltningsreformer som berör den svenskspråkiga befolkningen. På sikt kan dylika reformer få allvarliga följder för den svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på sitt eget språk. Det är därför viktigt att språkliga verkningar beaktas när man drar upp riktlinjer för förvaltningsreformer, och att de tillmäts betydelse i de förslag som avges.

Folktinget konstaterar att det inom räddningsverksamheten är särskilt angeläget att nödställda personer får hjälp på sitt eget språk, eftersom det kan vara frågan om att rädda människoliv. Vid exempelvis akutvård eller brandkårsutryckningar får hjälpen till de nödställda inte fördröjas av språkliga orsaker. Personer i en nödsituation har ofta stora svårigheter att använda något annat språk än sitt modersmål, oberoende av andra språkkunskaper. Dessutom finns det ännu i dag många svenskspråkiga personer i landet som inte klarar sig på finska. Räddningsverksamheten måste fungera så att samtliga hjälpsökande i alla enskilda fall kan kommunicera med räddningsmanskaper och få hjälp också på svenska.

Med hänvisning till detta föreslår Folktinget att förvaltningsutskottet i sitt betänkande understryker det viktiga i att den svenskspråkiga befolkningens rätt till tjänster på sitt eget språk säkerställs inom de nybildade räddningsområdena.

Räddningsutbildning på svenska

I den föreslagna 15 § anges att staten svarar för yrkesutbildningen inom räddningsväsendet. Denna ordnas vid Räddningsinstitutet i Kuopio. Inrikesministeriet kan därtill ge någon annan läroanstalt rätt att ordna den yrkesinriktade grundutbildningen.

Folktinget understryker att det finns ett uppenbart behov av kontinuerlig räddningsutbildning på svenska i Finland. Svenskspråkig räddningsutbildning ordnades i januari 2002, men detta efter ett uppehåll sedan år 1995. Bristen på regelbunden räddningsutbildning på svenska har lett till att en allt större del av räddningspersonalen i svensk- och tvåspråkiga kommuner saknar behörighet. Bristen på behörig räddningspersonal har resulterat i att också behöriga förmän och brandchefer i svensk- och tvåspråkiga kommuner har minskat påtagligt. Detta gäller både grundläggande räddningsutbildning och kompletterande räddningsutbildning på svenska. Kompetensgivande utbildning behövs för den icke behöriga räddningspersonalen och kompletteringsutbildning behövs för räddningspersonalen på alla nivåer.

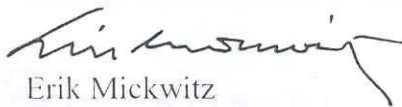
Folktinget betonar att det inte är acceptabelt att bristen på behörig räddningspersonal i så stor omfattning har drabbat de svensk- och tvåspråkiga kommunerna. Detta kan leda till att kommunerna på sikt är tvungna att anställa räddningspersonal som i övrigt har formell behörighet men inte behärskar svenska. Erfarenheterna av den tvåspråkiga polisutbildningen i Tammerfors visar att detta kunde vara en föredömlig modell att använda också för räddningsutbildningens del. Eftersom det är frågan om utbildning på svenska så bör man dock i första hand undersöka möjligheterna att ordna räddningsutbildningen på en tvåspråkig ort i landet.

Med hänvisning till detta föreslår Folktinget att förvaltningsutskottet i sitt betänkande skriver in att inrikesministeriet bör vidta brådskande åtgärder för att säkerställa behovet av utbildning på svenska inom räddningsväsendet.

Svenska Finlands folkting omfattar regeringens proposition med beaktande av ovan nämnda förtydliganden.

Helsingfors den 30 januari 2003

SVENSKA FINLANDS FOLKTING

Erik Mickwitz
folktingssekreterare

Kristina Bejar
språkskyddssekreterare